

O'zbekiston Respublikasi Ta'limni rivojlantirish
respublika ilmiy-metodik markazi

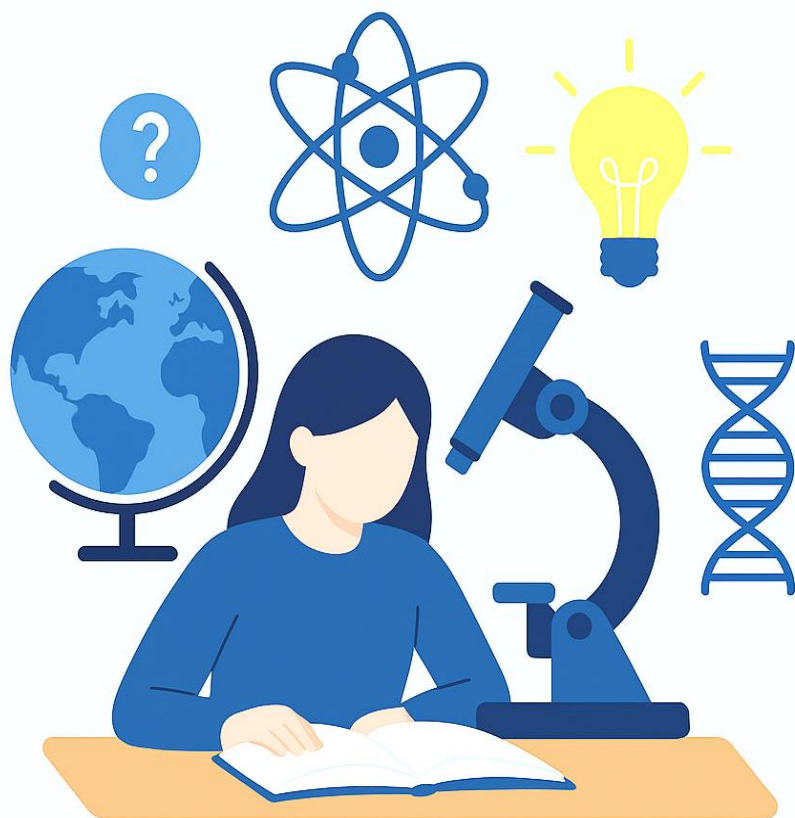
Tabiiy fanlarni kundalik hayotiy misollar asosida o'qitish orqali ilmiy savodxonlikni rivojlantirish

Yuldoshev O'ktamjon Bag'dod tumani 4 – maktab
kimyo fani o'qituvchisi

REJA

- Tabiiy fanlarni hayot bilan bog'lab o'qitishning dolzarbligi va maqsadi
- Ilmiy savodxonlikning mazmuni va uni shakllantirish yo'llari
- Samarali metodlar va amaliy yondashuvlar
- Ilmiy fikrlashni rivojlantirish va yakuniy tavsiyalar

Bugungi kunda o'quvchilarda tabiiy-ilmiy savodxonlikni shakllantirish ta'lim tizimining eng muhim vazifasidir. Tabiiy fanlarni **kundalik hayotiy misollar asosida o'qitish** bu jarayonni yanada samarali qiladi. O'quvchilar o'z hayotida uchraydigan holatlar – **suvning bug'lanishi, zanglash, energiya tejash** kabi misollarni ilmiy tahlil qilishni o'rganadilar.

- Kundalik hayotdagi voqea-hodisalar bilan bog'liq ilmiy tushunchalarni anglash

- Ilmiy tafakkurni shakllantirish

- Real hayotiy misollar orqali darslarni tashkil etish

- Fanlararo integratsiyani ta'minlash

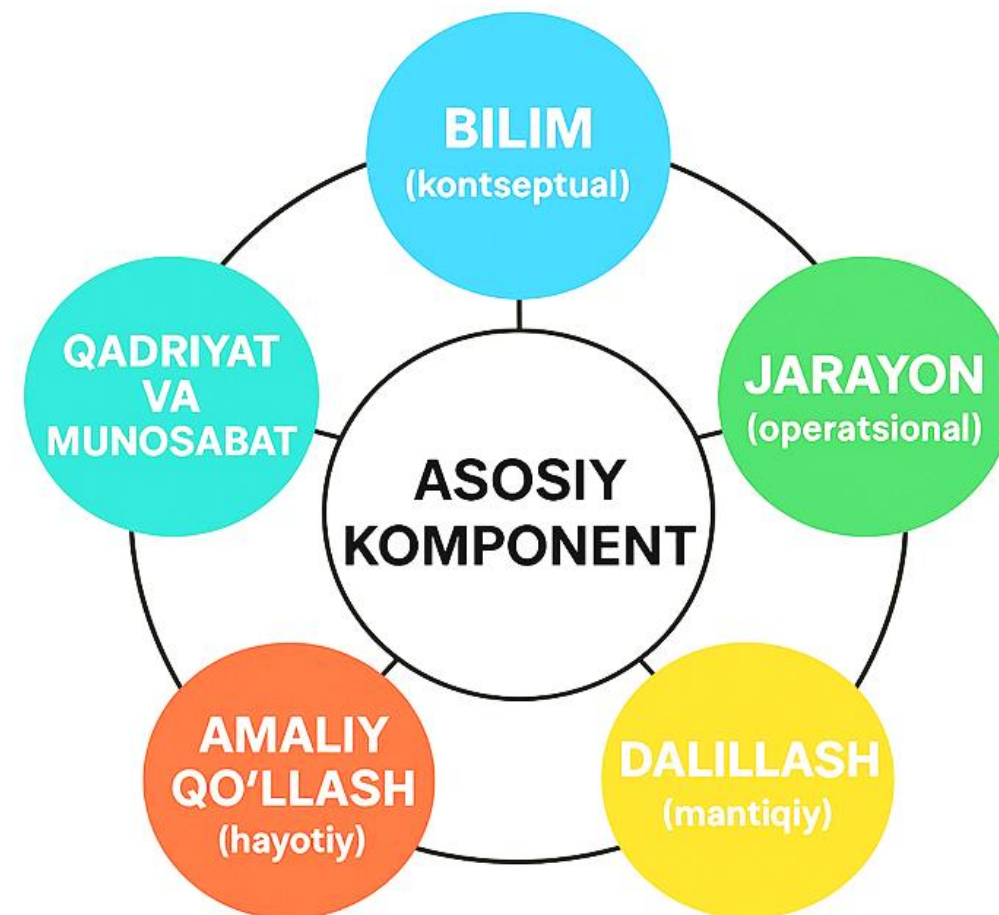
- EduBalance va 5E modellari orqali hissiy muvozanatni saqlash

ILMIY SAVODXONLIKNING MAZMUNI

Ilmiy savodxonlik – bu ilmiy tafakkur orqali kundalik hayotdagi muammolarni tushunish va hal etish qobiliyati.

Asosiy komponentlar:

1. Bilim (kontseptual)
2. Jarayon (operatsional)
3. Dalillash (mantiqiy)
4. Amaliy qo'llash (hayotiy)
5. Qadriyat va munosabat (axloqiy)

HAYOTIY MISOLLAR ASOSIDA O'QITISHNING AFZALLIKLARI

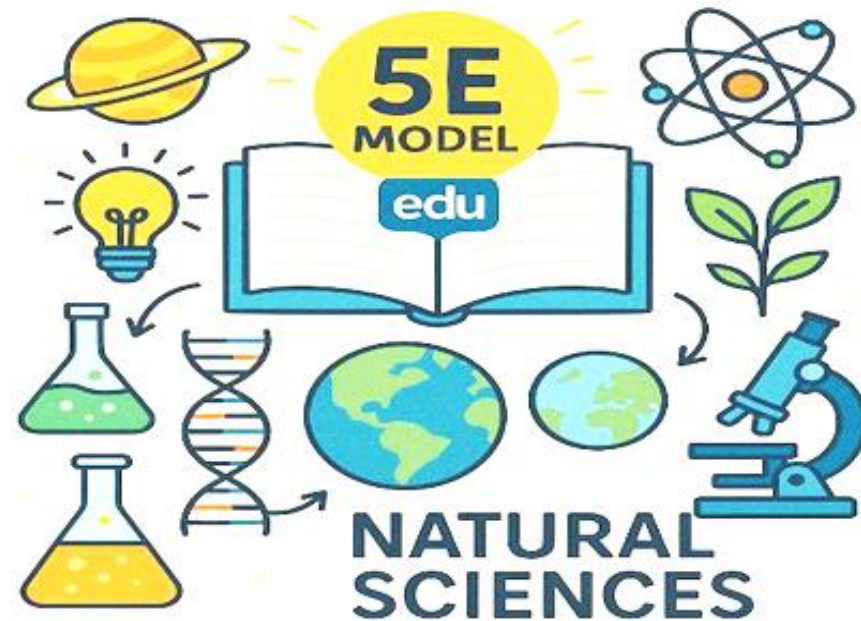

BILIMNI AMALIY HAYOT BILAN BOG‘LAYDI

ILMIY TAFAKKUR VA TANQIDIY FIKRLASH

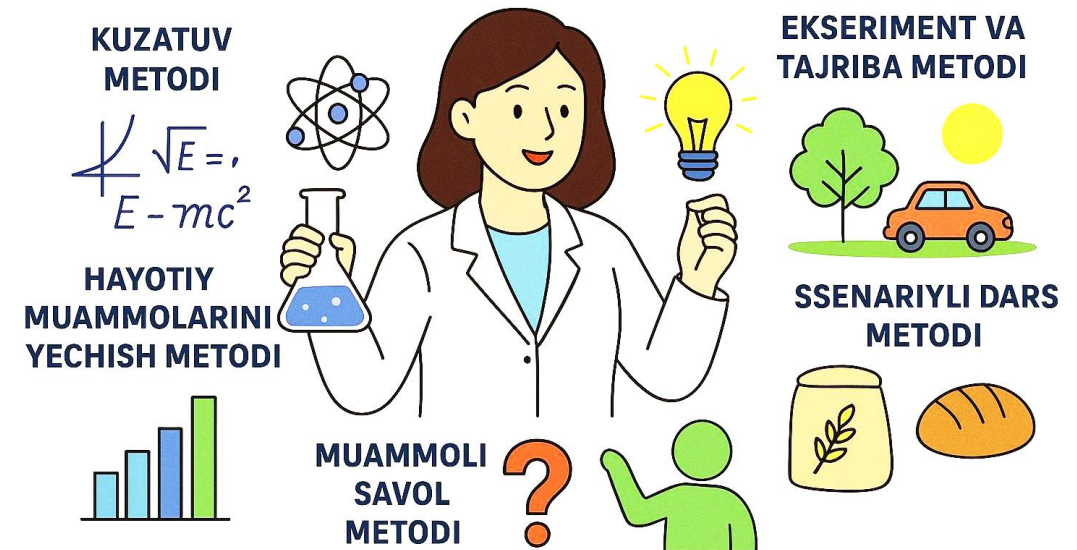
FANLARARO INTEGRATSIYANI

5E VA EDUBALANCE MODELI BILAN UYG'UNLIK

KUNDALIK VOQEA-HODISALARDAN FOYDALANISH METODLARI

1. “Hayotdan fan sari” metodi
2. Tadqiqotga yo‘naltirilgan o‘qitish
3. 5E modeli asosida dars
4. EduBalance integratsiyasi
5. Kuzatish jurnali
6. “Fan hayot bilan do‘st” loyihasi
7. Tahlil va refleksiya varaqalari

**Yoqa va yengning siri: nega aynan
ko'ylaklarning yoqa va yengi tez
kirlanadi?**

Mini loyiha: Kirlanish va uni ketgazish
usullari bo'yicha 3 ta fikr yozing.

Ko'tarilgan xamir tirik kimyomi"

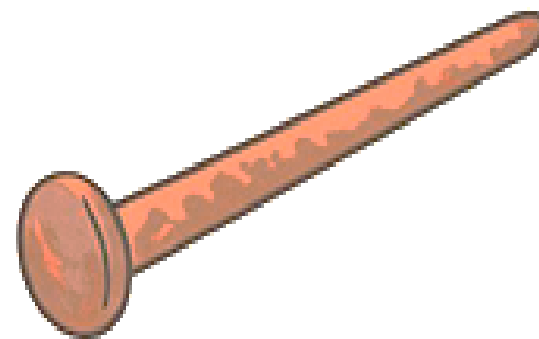
Mini loyiha: Hamirni iliq joyda va sovuq joyda qoldirib, farqni kuzatish.

Zang temirning “dardi”mi?

Mini loyiha: Mixni suvli va yog‘li idishlarda solib, natijani taqqoslash.

Temir buyumlarning
zanglashi

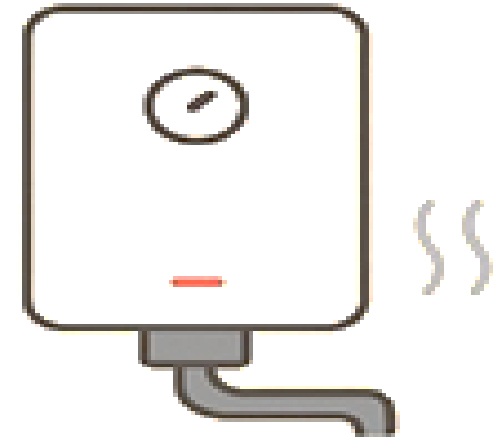
Qora rang quyoshni “istemol” qiladimi?

Mini loyiha: Rangli qog‘ozlar ustiga chiroq yo‘naltirib, haroratni solishtiring.

Tokni tejab, tabiatni asraymizmi?

Mini loyiha: Guruh bilan “Eko-g‘oya” loyihasi yarating — energiyani tejash uchun 3 taklif yozing.

Sut nega nordon bo‘lib qoladi?

Mini loyiha: Iliq va sovuq joyda sut achish tezligini kuzating.

Ko‘pik issiqlikni “yoqtiradi”mi?

Mini loyiha: Sovuq va iliq suvda sovunning ko‘piklanishini solishtiring.

Barglar kuzda “kiyim”ini almashtiradimi?

Mini loyiha: Quyoshda va soya joyda barg rangini taqqoslang.

“Silkitilgan gazli suvning portlash siri”

Mini loyiha: Gazli ichimlikni silkitib, ehtiyotlik bilan oching va kuzating.

Temir qoshiq choyni “hafa” qiladimi?

Mini loyiha: metall va plastik qoshiq yordamida choyni aralashtiring va kuzating.

BAHOLASH MEZONLARI

T/R	Baholash mezonlari	Tavsif	Ball
1	Muammoni tushunish	O'quvchi berilgan vaziyatdagi muammoni to'g'ri aniqlaydi, savol mohiyatini anglaydi.	0–2 ball
2	Sabab–oqibatni izohlash	Hodisalar o'rtasidagi sabab va oqibat aloqasini mantiqan izohlay oladi. Hodisalar o'rtasidagi sabab va oqibat aloqasini mantiqan izohlay oladi.	0–2 ball
3	Hayotiy misol keltirish	Muammoni kundalik hayotdagi misol orqali asoslay oladi.	0–2 ball
4	Ilmiy tushunchani qo'llash	Javobda tegishli ilmiy atamalar, qonuniyatlar yoki formulalardan foydalangan.	0–2 ball
5	Refleksiya va jarayonni baholash	O'quvchi o'z fikrini tahlil qilib, o'rganilgan jarayonni baholay oladi.	0–2 ball

Baholash mezonlari

Tug'ri javob

Izoh

Aniqlik

Baholash

HULOSA

ILMIY SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISH

- Ilmiy fikrlash
- Analitik tahlil
- Amaliy qo'llash

- Ilmiy tafakkurni rivojlantiradi
- Amaliy fikrlashni kuchaytiradi
- Fanlararo bog'lanishni ta'minlaydi
- EduBalance va 5E uyg'unligi orqali o'quvchini markazga qo'yadi.

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT